

Integriteitsbeleid

instemming GMR	18-6-2015
goedkeuring RvT	23-6-2015
definitief vastgesteld door directeur-bestuurder	24-6-2015
ingangsdatum	01-08-2015
evaluatie	01-10-2016

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoogeveen

PARAGRAAF 1 INLEIDING

Integriteit staat enorm in de belangstelling. Dat is ook wel begrijpelijk, want er zijn nogal wat zaken van belangenverstrengeling, fraude, omkoop en misbruik van bevoegdheden in de publiciteit gekomen. Een school is een maatschappelijke organisatie en heeft daardoor het vertrouwen nodig van ouders, leerlingen en de omgeving. Een integer bestuur en integere medewerkers zijn hiervoor een voorwaarde.

Wikipedia geeft aan dat een integer persoon eerlijk, oprecht en niet omkoopbaar is. Een integer persoon in relatie tot werk is iemand die zich houdt aan de waarden en regels die daarvoor gelden.

Hier kun je echter niet direct allerlei conclusies uit trekken. Mensen kunnen fouten maken zonder dat er dan direct getwijfeld hoeft te worden over de integriteit van iemand.

Waar het bij integriteit in organisaties vooral om gaat, is het bespreekbaar maken van normen en waarden. Dit betekent dat we naast concrete regels en gedragslijnen ook open praten over wat we wel of niet acceptabel vinden of wat beter kan.

Integriteit: Code Goed Onderwijsbestuur

Enkele jaren geleden verscheen de **code goed onderwijsbestuur** voor het voortgezet onderwijs.

De code geeft scholen in het VO een kader om op verantwoorde wijze met de relevante beleidsruimte om te gaan en zich maximaal in te spannen de zorgplichten goed uit te voeren. De code bestaat uit vijf gebieden: goed bestuur; goed toezicht, horizontale verantwoording; integriteit en sturing en beheersing.

Ten aanzien van integriteit geeft de code aan dat scholen een integriteitscode horen te hebben. Deze integriteitscode heeft als doel medewerkers, directie, bestuur en raad van toezicht hun handelen binnen de specifieke context goed te kunnen laten interpreteren, beoordelen en afwegen, waarbij de visie, missie en normen en waarden richtinggevend zijn.

Levend document

Het zondermeer neerleggen van een integriteitsbeleid en een integriteitscode (of gedragscode) werkt echter niet omdat de discussie over integer handelen nooit klaar is.

Dat is de reden waarom ervoor gekozen is te werken met een zogenaamd levend document.

Dot document is ontstaan op basis van gesprekken met de directie, de GMR, de Raad van Toezicht en de Werkgroep Integriteit. In 2014 zijn aan de hand van casusbesprekingen suggesties gedaan voor uitgangspunten. Enerzijds geeft deze notitie een gedragscode voor het handelen binnen de school. Anderzijds is deze notitie bedoeld als bespreekdocument om consequent en open met elkaar in gesprek te blijven over onderwerpen die integriteit raken, zodat we als school een moreel kompas kunnen ontwikkelen, opdat we steeds weten of we in de juiste richting bezig zijn. Onze ervaringen en output vanuit besprekingen over casussen geven weer nieuwe input voor een volgende versie van dit document. In oktober 2016 "halen we het net op en kijken wat de nieuwe vangst is".

PARAGRAAF 2 INTEGRITEIT: IS ER EEN SLUITENDE DEFINITIE?

Er zijn veel definities van integriteit te geven. In de inleiding gaven we er ook al één.

Kern is dat het om de moreel rechtschapen mens gaat. Maar schrijf dat maar eens op en hoe ziet dat er in een school uit? Integer ben je ("Integriteit als deugd; een kwestie van oefenen" door P. van Tongeren, uitgave Aesdes-Forum voor inspiratie en zingeving. 2011) als je eerlijk en betrouwbaar bent, verantwoordelijkheid weet te nemen en in allerlei opzichten en domeinen consistent moreel goed handelt. En daarbij diverse zaken niet doet: geen verantwoordelijkheid afschuiven, liegen, steekpenningen aannemen etc. Het gaat om verstandig, rechtvaardig, moedig en maatvol handelen.

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoogeveen

Van Tongeren geeft ook aan dat integriteit onderdeel is van de vorming van mensen en zich niet planmatig laat implementeren of regelen. Het is een bewustwordingsproces op basis van handelen en feedback.

De Wet op het Voortgezet Onderwijs geeft aan dat het openbaar onderwijs bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenlevingen, daarbij met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden. En openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbieding van ieders godsdienst of levensbeschouwing (zie ook het Schoolplan).

RSG Wolfsbos onderschrijft deze taken van het openbaar onderwijs volledig; juist het openbaar onderwijs draagt zorg voor een cultuur van openheid waarin niemand uitgesloten wordt en iedereen elkaar respect betoont. Binnen de school komen we vaak situaties tegen die met integriteit te maken hebben. Dit gebeurt zowel binnen als buiten de les en in iedere functie. Iedereen die met leerlingen werkt, weet hoe belangrijk het is om die voorbeeldfunctie te hebben. We verwachten dan dat iedere medewerker hierin een voorbeeldfunctie heeft en hier naar handelt.

Integer gedrag binnen RSG Wolfsbos

Op grond van het voornoemde omschrijven we integer gedrag binnen de school als volgt:

- . Onpartijdig gedragen
- . Verplichtingen nakomen
- . Loyaal zijn
- . Eerlijke informatie verstrekken
- . Eerlijk handelen
- . Belangenverstremgeling voorkomen
- . Rechtschapen handelen
- . Vertrouwelijke informatie niet lekken
- . Niet omkoopbaar zijn
- . Transparant handelen

Integer handelen is echter niet altijd makkelijk te onderscheiden. Vaak weten we wel wat we niet-integer vinden.

Ten aanzien van integer handelen en gedrag hanteren we de volgende uitgangspunten en aannames:

1. Integriteit gaat om de mensen in de organisatie en hun mate van professioneel handelen.
2. Het gaat om normen en waarden. Deze kunnen persoonlijk en subjectief zijn. Er is dus naast wit en zwart ook veel grijs. Wat de één integer vindt, kan door de ander absoluut afgekeurd worden.
3. Het is in het algemeen eenvoudiger om in termen van verboden en sancties te spreken, maar dat doen we bij integriteitsbeleid juist niet. We hebben een gedragscode waar we ons aan houden en we voeren het gesprek aan de hand van situaties dan wel dilemma's.

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoogeveen

PARAGRAAF 3 AANPAK

Deze notitie bevat de gedragscode voor het handelen binnen de school. Er zullen zich de komende tijd ongetwijfeld situaties voordoen die besproken gaan worden in het kader van deze gedragscode en integer handelen. Het gaat hierbij dus om de dialoog en deze dialoog zal zeker van invloed zijn op dit document. In oktober 2016 vindt een inventarisatie van de stand van zaken plaats en zal een nieuwe versie worden samengesteld. Zo houden we het onderwerp levend en actueel.

Binnen diverse overleggen zullen, als vast agendapunt, verschillende casussen worden voorgelegd. Deze zijn vooral bedoeld om onze uitgangspunten helder te krijgen en de gedragscode te verduidelijken of te verscherpen.

In 2014 zijn vooral casussen besproken binnen de directie, de GMR en de Raad van Toezicht en de Werkgroep Integriteit. In 2015 zullen deze casussen ook binnen de Managementteams, de onderwijsteams en de staf besproken worden. De leidinggevenden houden de kern van de gesprekken bij, zodat we werkende weg tot inzichten en opvattingen komen.

Hoe borgen we de integriteit?

Integriteitsbeleid moet niet op de plank liggen, maar doorgevoerd worden in alle geledingen van de organisatie. Valkuilen zijn er genoeg. Voorbeelden hiervan zijn de waan en de drukte van de dag, het lastig vinden om met elkaar in gesprek te gaan of de urgentie niet voelen omdat je er op dat moment zelf geen last van hebt.

Omdat we net begonnen zijn valt er nog niet veel te borgen, vooral niet omdat we werken met een levend document. In 2016 zal, aan de hand van de nieuwe versie ook een voorstel tot borging van het integriteitsbeleid worden gedaan.

Uitgangspunten die hierbij zullen een rol zullen spelen zijn:

- Allemaal dezelfde 'waardenlijn';
- Samen grenzen bewaken;
- Een gewenste cultuur;
- Bij twijfel niet inhalen;
- Kan het op de voorpagina van de krant?

PARAGRAAF 4 CASUSSEN

Zoals in de voorgaande paragrafen is gesteld, ontwikkelen we ons beleid verder aan de hand van casussen. De casussen van 2014 zijn hier weergegeven. Indien uit de bespreking hiervan een gedragslijn is gevolgd, is deze in paragraaf 5 (Gedragscode) opgenomen.

Casussen

- . Een sollicitant heeft familie in onze school;
- . Declareren van privé bellen;
- . Afspraken rond eten op school: wie betaalt wat?;
- . Alcohol in school;
- . Relaties tussen personeelsleden;
- . Roddelen over elkaar.

Ook in 2015 zullen weer diverse casussen besproken worden binnen de school. De output van deze besprekingen kan weer leiden tot nieuwe input voor de gedragsregels. Dit zal dan in de volgende versie van dit document worden meegenomen. De leidinggevenden verzamelen de input en leveren dit aan bij P&O.

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoogeveen

PARAGRAAF 5 DE GEDRAGSCODE BINNEN ONZE SCHOOL

Normen en waarden

We dragen de in Nederland geldende omgangsvormen en normen en waarden uit, om onze leerlingen optimaal voor te bereiden op de maatschappij. We respecteren ieders persoonlijke levenssfeer door ons te onthouden van ongewenste inmenging zolang waarden en normen uit de persoonlijke, culturele en religieuze achtergronden niet indruisen tegen de Nederlandse wetten en regels.

Gelijke behandeling (seksuele geaardheid, geslacht, godsdienst, ras, nationaliteit, levensovertuiging, handicaps c.q. chronisch zieken, politieke voorkeur, leeftijd, burgerlijke staat)

We bevorderen het bewustzijn van gelijkwaardigheid van mensen en vermijden het uiten van vooroordelen, racistische of discriminerende opmerkingen of incorrecte bejegening van anderen op grond van geslacht, uiterlijk, seksuele geaardheid, culturele of religieuze achtergrond, politieke voorkeur of welk persoonlijk kenmerk dan ook; we bevorderen de gelijke behandeling van elk mens en verzetten ons tegen de achterstelling van minderheden.

Vertrouwelijk omgaan met informatie

Binnen en buiten onze school gaan we zorgvuldig om met persoonlijke gegevens van leerlingen, ouders/verzorgers, medewerkers en gegevens van bedrijven en instellingen.

We respecteren de privacy van leerlingen, ouders/verzorgers, medewerkers en zakelijke relaties.

We houden geheim wat uit hoofde van onze functie ter kennis is gekomen voor zover die verplichting uit de aard van de zaak volgt of ons uitdrukkelijk is opgelegd.

Belangenverstrengeling

Transparantie en betrouwbaarheid zijn belangrijke waarden binnen onze school. Indien we voorzien dat (de schijn van) een tegenstrijdig belang of onverenigbaarheid voor ons of voor een collega zou kunnen optreden dan melden we dit bij de direct leidinggevende.

We zijn dus alert op situaties in het werk waarin we met privérelaties te maken krijgen. We voorkomen de schijn van 'vriendjespolitiek' en we maken melding bij de direct leidinggevende van offertes van producten en/of diensten van privérelaties.

Giften en uitnodigingen

We accepteren cadeaus, giften of diensten over het algemeen niet. Bij twijfel, raadplegen we de direct leidinggevende. Geschenken die, ongeacht hun waarde, op een privéadres worden aangeboden weigeren we. We beoordelen of een uitnodiging voor een reis, congres, evenement, diner, etc. relevant is voor de school. Bij twijfel raadplegen we de direct leidinggevende.

(Neven)activiteiten

We zijn ons ervan bewust dat (neven)activiteiten die we naast het werk verrichten het functioneren van de school kunnen schaden. We melden, conform de Cao, een (voorgenomen) (neven)activiteit bij de direct leidinggevende als de activiteit raakvlakken heeft met de functie-uitoefening binnen de school. Een raakvlak is in elk geval aanwezig als activiteiten worden verricht voor een bedrijf of organisatie, dat op de een of andere manier banden heeft met de school.

Relaties

We zijn ons ervan bewust dat de aan onze zorg toevertrouwde leerlingen zich in een afhankelijkheidsrelatie bevinden; contacten met leerlingen vinden dus altijd plaats vanuit de professionele beroepshouding.

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoogeveen

Indien we een relatie binnen de school aangaan met een andere medewerker melden we dit direct aan onze leidinggevende. Als het een relatie is waarbij sprake is van hiërarchie in 1 team, dan werken we eraan mee dat één van beiden elders binnen school aan de slag gaat.

Indien we weten dat iemand die solliciteert binnen de school een familielid of vriend is, melden we dit bij de direct leidinggevende zodat de Benoemingsadvies Commissie dit in haar afwegingen en advies kan meenemen.

Omgang met seksualiteit

We vermijden seksueel getinte aandacht of aanrakingen en het maken van grappen of toespelingen die de ander in verlegenheid kunnen brengen of kunnen kwetsen.

Onenigheid/ruzies/vechtpartijen/pesten

We hebben een preventieve aanpak ten aanzien agressie en geweld en treffen maatregelen om agressie en geweld binnen de school te voorkomen. We stimuleren dat meningsverschillen worden uitgepraat en dat ruzies worden bijgelegd.

Mediagebruik en telefoons

We dragen als medewerkers gezamenlijk zorg voor een goed leer- en leefklimaat binnen de school. Dit betekent dat we functioneel en integer gebruik maken van (mobiele) telefoons, whatsapp, facebook, twitter etc. Contacten met leerlingen verlopen professioneel en controleerbaar. Voor alle contacten (whatsapp, facebook, etc) geldt dat we deze alleen gebruiken voor ondersteuning van het leerproces, de planning en de begeleiding van de leerling(en). In het klaslokaal gebruiken we onze mobiele telefoon niet, tenzij het een bewust onderdeel van de les is. Dit kan bijvoorbeeld zijn in het kader van informatie-opzoeken.

Alcohol

Op onze school gebruiken we geen alcohol. Dit geldt tijdens schooltijden en ook tijdens aan school gerelateerde activiteiten, zoals georganiseerde reizen/werkweken. Voor het gebruik van alcohol tijdens sociale activiteiten van school, buiten schooltijd en buiten aanwezigheid van leerlingen, is toestemming van het betreffende directielid nodig.

Drugs

We hebben geen drugs in ons bezit en verhandelen dit ook niet. We gebruiken geen drugs en zijn ook niet onder invloed van drugs.

Eten en drinken in lokalen

Net als de leerlingen eten en drinken we niet in lokalen.

Eigendommen

We respecteren andermans eigendommen en we bevorderen het respectvol omgaan met gemeenschappelijke voorzieningen en andermans eigendommen.

We oefenen geen bedrijfsmatige activiteiten uit voor eigen rekening of voor rekening van derden met behulp van eigendommen van de school.